

مركز الصندوق الوطني
الجمعية
للمصلحة المؤقتة أو
لمصلحة الشخصية والخاصة
السجل
الوثائق

السنة 1954
السنة 1955

1954

1955

السنة 1955

SIC COMMISCEO...

Realitatea obiectuală capătă valențele unui alfabet novator în arta *de conglomerat* a Suzanei Fântânariu, a cărei expoziție, „Sic transit...”, curatoriată de Cristina Simion și *îmbogățită* în ziua vernisajului prin proiecția video a lui Andrei Cozlac de pe fațada Centrului Multicultural al Universității „Transilvania”, a putut fi vizitată toată luna martie a acestui an.

Dincolo de complementaritatea mediului artistic, ideea de îmbogățire ar trebui să ne ducă cu gândul mai ales la felul în care un minereu prețios poate fi îmbogățit – într-o instalație de separare izotopică, în care fiecare atom, deci particulă constitutivă, devine relevant. În cazul de față însă, instalația cu pricina este fundamental vizuală și nu periclitează unitatea acumulării eterogene.

Și tocmai despre fixarea aproape *chimică* a unui sens, despre găsierea acelei structuri afective stabile ce poate acționa ca un surrogat de depozitar pentru memoria în același timp colectivă și individuală într-un mediu (sau o *cultură*) altminteri nedeterminat este vorba în seriile – sau ciclurile semantice ale – Suzanei Fântânariu. Cele două care, alături de alte lucrări similare din punct de vedere tematic, au făcut parte din expoziție se numesc „Jurnale Utopice” (acril pe lemn și pe pânză, colaj textil și metalic, tehnică mixtă pe pânză) și „Portrete Arborescente” (acril pe hârtie).

Dacă afirmăm că principiul ordonator al acestor compoziții este colajul afectiv, trebuie să avem în vedere acea varietate a elementelor constitutive care îl fac absolut surprinzător: de la microcipuri, rezistoare, bucăți de sârmă, piulițe, brichete, chei și folii de pastile, la nasturi, tivuri sfâșiate, șireturi, monede aurite, milieuri, cutii de chibrituri, CD-uri, catarame și forme plasticate.

Mai întâi însă, în „Portrete Arborescente I-XVI” (acril pe hârtie, 2022), suntem martori ai cartografierii unui chip sau bust doar prezumat uman. Progresia tablourilor are potențialul de a instaura narațiunea ca mijloc interpretativ, fapt sugerat și de trăsăturile inexacte, curgătoare, metamorfice – într-un cuvânt, arborescente – ale subiectului. Pierderea contururilor este, probabil, rezultatul interacțiunii dintre materie și afectul generat de memorie, dar ni se sugerează și o mutație înspre regnul vegetal și mineral. Cromatica dominată de nuanțele de roșu și negru insinuează, de ce nu, un anotimp în infern à la Rimbaud. „Coloana-portret, picto-obiect” (acril pe lemn, 2017), predecesora acestei serii complexe, având umbre mai adânci și trăsături mai pronunțate, este și mai marcantă – exprimând, pătimește.

„Jurnale[le] Utopice” nu mai sunt atât cartografie a experiențelor și a sentimentelor asociate, cât consemnare aproape geometrică, tehnică a acestora. Nu se urmărește emoționarea propriu-zisă a privitorului, ci impresiunea

(dacă șocul contactului vizual poate fi în același timp și intelectualizat) prin detaliul întotdeauna angular. Grandiosul „[Nou] Jurnal utopic” (380x250 cm) reprezintă expresia ultimă a colajului ca sintaxă, ca rețea semnificativă. Este notabilă aici includerea decupajelor din ziare – text și, mai ales, fotografie.

Nu se cade totuși să uităm nici de seria de lucrări „Corp Însemnat” (colaj textil și metalic și tehnică mixtă pe pânză, 2019-2020), la care se adaugă „Totem”, „În genunchi”, „Zidire” și „Pomul Vieții” (tehnică mixtă). Departe, în primul caz, de a contura imaginea convențională a corpului, debarându-se de membre, artista operează o reducere la esențialul teluric, cadrele extensionale ale colajului amintind de sarcofagele egiptene în mod simțitor masive. Putem atunci ușor să credem că aplicele devin o veritabilă *memorabilia* a celui însemnat cu propriul model obiectual și, deci, cu propria mortalitate. În cel de-al doilea caz, „Pomul Vieții”, cu ale sale monede strălucitoare, are suplețea încântătoare a stindardului.

În felul în care se prezintă vizitatorului, înșiruite vertical pe perete sau șerpuind aproape ritualic în proximitatea podelei („Calea”, colaj mixt pe pânză, 2019), asemănătoare unor papirusuri supradimensionate ce dobândesc un puternic caracter testamentar, pânzele Suzanei Fântânariu dau într-adevăr seama unor întregi epoci *personale*. Iar la posibila acuză că, dintr-un entuziasm aproape pueril asociat tăierii și îmbinării, materialul de lucru ar fi mult prea diversificat și ar violenta privirea ori cel puțin ar face-o să se piardă, este de folos trimiterea la tratatul despre manechine al lui Bruno Schulz, pentru care „[m]ateria nu are simțul umorului. Ea e întotdeauna plină de o seriozitate tragică”^{*}.

Astfel că demersul în mod esențial sistematic al colării simbolice, adică acel efort migălos de a desemna recuzita materială potrivită și apoi de a o deturna de la semnificatul convențional prin intermediul unei rețele neuronale specifice și vizibile aproape pe fiecare pânză, nu poate fi asociat decât cu instanța activă – *commisceo* și nu *commiscit*, *eu amestec* sau *îmbin* și nu *(se) îmbină* sau *(se) amestecă*. Ceea ce înseamnă că artistul ajunge să opună tranziției imbatibile – *sic transit* – o atitudine ludică și ușor obsesivă prin care își asigură creația sau *colarea* perpetuă, proces interiorizat sub forma unei necesități existențiale.

Dacă timpul este un malaxor neobosit care separă și mărunțește *pulpa* realității sensibile, atunci colajele în tehnică mixtă ale Suzanei Fântânariu sunt dovada cea mai vie a forței recuperatorii inerente actului artistic.

^{*}*Prăvăliile de scorțișoară. Sanatoriul sub semnul clepsidrei*, de Bruno Schulz, în traducerea din limba polonă a Cristinei Godun, București, Pandora Publishing, 2023, p. 47.